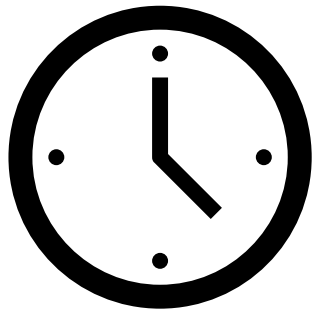

Mikä museoiden tietojärjestelmien käytössä mättää? Kolme pahinta ongelmaa ja miten niihin voidaan tarttua

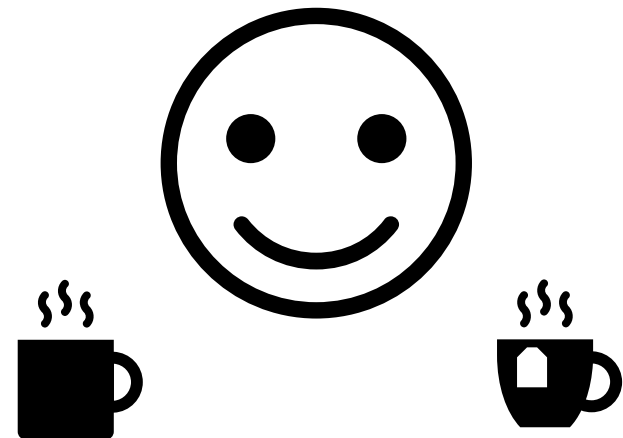
TAKOn kevätseminaari, Kansallismuseo, Helsinki
Ystävänpäivänä 2018

Maija Ekosaari
14.2.2018

Varttiin mahtuu

- Tutkimustuloksia
- Miten asioita voi ratkoa
- Mitä on jo tehty
- Mitä meneillään
- Havaintoja TAKO-kyselystä
- Yhteenveto

Tutkimustuloksia Suomesta

[Delfoi-kyselyn](https://keepersofknowledge.wordpress.com/) vaiheita voi seurata blogistani
<https://keepersofknowledge.wordpress.com/>
päivitän kuulumisia satunnaisesti tai pyynnöstä

Lähtökohta: Mikä hankaloittaa työtäsi?

*Mitkä tekijät museoammatilliseen työhön tarkoitettujen tietojärjestelmien käytössä hankaloittavat ja/tai helpottavat omaa työtäsi? **Luettele vähintään kuusi tekijää.***

***Perustele** lyhyesti, mitä seurauksia näistä tekijöistä on sinulle ja/tai organisaatiollesi.*

Ideasuppilo ja ongelmat

- 395 vastausta kysymykseen (n=58; k.a 6,8)
- Vastaukset purettiin osiinsa (549)
- Mahdollisuudet ja ongelmat (205 + 344)

→ Jatkettiin 344 ongelman kanssa
→ Samantapaisia yhdistettiin ja luokiteltiin
→ 110 ongelmaa jakautuneena
→ 12 eri luokkaan

Kokoelmapäällikön pahimmat ongelmat

Ongelmaluokat	KOK	NÄY	IT	JOHT	kaikki
Sisältö	5	3	4	2	14
Resurssit	4	2	0	2	8
Lainsäädäntö	2	2	4	4	12
Organisaatiokulttuuri	2	3	3	4	12
Kommunikaatio	2	2	2	2	8
Tekniset ongelmat	2	2	3	1	8
Käytettävyys	1	6	1	1	9
Puuttuva toiminto	1	1	1	0	3
Asenteet	1	0	0	0	1
Osaaminen	0	1	1	2	4
Poliittinen päätöksenteko	0	0	1	1	2
Tekninen infrastruktuuri	0	0	1	1	2
Total	20	20	20	20	80

Näyttelypäällikön perspektiivi

<u>Ongelmaluokat</u>	<u>KOK</u>	<u>NÄY</u>	<u>IT</u>	<u>JOHT</u>	<u>kaikki</u>
Käytettävyys	1	6	1	1	9
Sisältö	5	3	4	2	14
Organisaatiokulttuuri	2	3	3	4	12
Lainsäädäntö	2	2	4	4	12
Resurssit	4	2	0	2	8
Kommunikaatio	2	2	2	2	8
Tekniset ongelmat	2	2	3	1	8
Osaaminen	0	1	1	2	4
Puuttuva toiminto	1	1	1	0	3
Poliittinen päätöksenteko	0	0	1	1	2
Tekninen infrastruktuuri	0	0	1	1	2
Asenteet	1	0	0	0	1
<i>Total</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>80</i>

Pahimmat ongelmat—kaikkien ryhmien k.a.

Ongelmaluokat	KOK	NÄY	IT	JOHT	kaikki
Sisältö	5	3	4	2	14
Lainsäädäntö	2	2	4	4	12
Organisaatiokulttuuri	2	3	3	4	12
Käytettävyys	1	6	1	1	9
Kommunikaatio	2	2	2	2	8
Resurssit	4	2	0	2	8
Tekniset ongelmat	2	2	3	1	8
Osaaminen	0	1	1	2	4
Puuttuva toiminto	1	1	1	0	3
Poliittinen päätöksenteko	0	0	1	1	2
Tekninen infrastruktuuri	0	0	1	1	2
Asenteet	1	0	0	0	1
Total	20	20	20	20	80

Kisan voittajat—pahikset

kaikkien ryhmien keskiarvon mukaan

Mistä ”sisältöongelmissa” on kyse?

Tietojen kirjava merkitsemistapa hankaloittaa työtä. ... kenttien tietosisällöt eivät kaikilta osin vastaa toisiaan.

Jokainen luetteloi luetteloi ”saman” aineiston eri tavalla ... luettelointiohjeistusta ei aina noudateta.

Nämä kaikki hidastavat hakujen tekoja (”samaa” aineistoa täytyy hakea usealla eri tavalla) ja jättävät osan aineistosta kokonaan hakujen ulkopuolelle.

.. asiakkaat eivät ”osaa” tehdä useita erilaisia hakuja eivätkä välttämättä ymmärrä tietokannan rakennetta ja hakutulosta rajaavien /laajentavien hakujen käyttöä. (Kokoelmapäällikkö X)

O23 Alan yhteisten (kuvailu)käytäntöjen puute ; O11 Tietokantojen konversiot; -> S13 Tiedon laatu kärsii ; O25 Aikaisemmat käytännöt (Maijan merkintöjä)

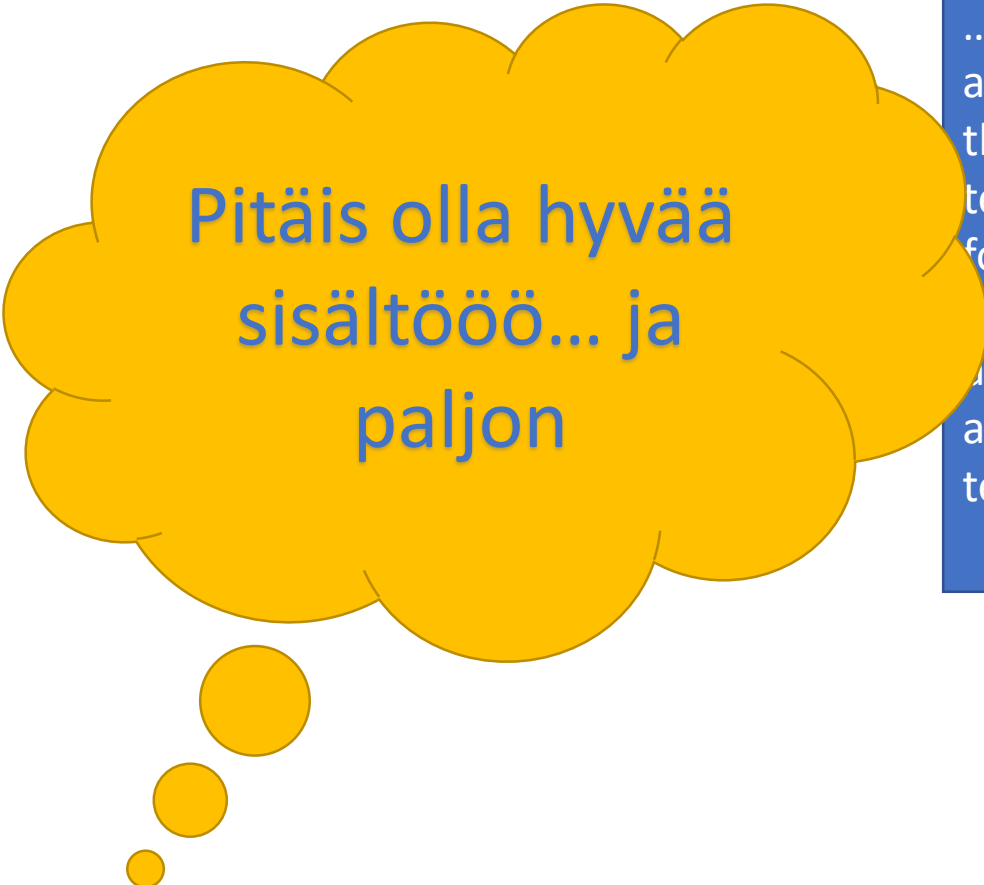
Miten asioita voi ratkoa

Pysähdy ennen kuin lähdet liikkeelle

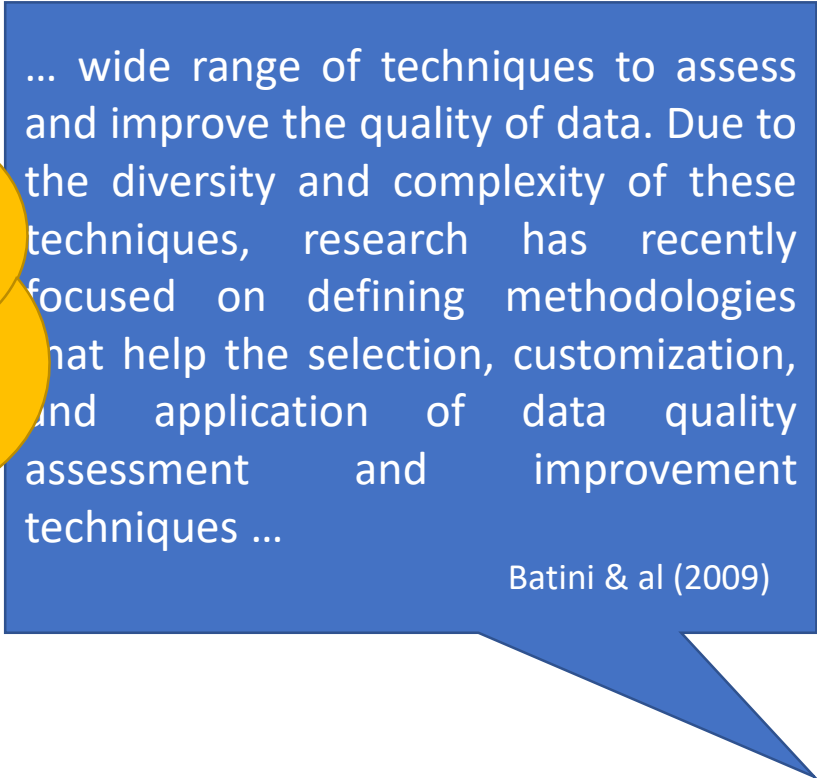
- Mikä on tilanne nyt?
- Mitä halutaan muuttaa, millä tasolla?
- Mitä uusia taitoja tarvitaan?
- Kuka osaa auttaa?

Tarkenna ongelmaa & opettele kieliä

Pitäis olla hyvää
sisältöö... ja
paljon

... wide range of techniques to assess and improve the quality of data. Due to the diversity and complexity of these techniques, research has recently focused on defining methodologies that help the selection, customization, and application of data quality assessment and improvement techniques ...

Batini & al (2009)

Miten suoriudutte?

- Sisällön (datan/informaation) laatu koostuu monesta eri osatekijästä
 - Luotettavuus
 - Johdonmukaisuus
 - Ymmärrettävyys
 - Saavutettavuus
 - Virheettömyys jne

Vastaa kyselyyn. Se toimii puhelimella, tabletilla ja PC:llä.
Saat linkin lähettämällä viestin (vaikka tyhjän) osoitteeseen
maija.ekosaari@gmail.com

Havaintoja, päätöksiä ja rajauksia

- Eniten parannettavaa?
- Missä mielipiteet jakaantuvat? Miksi?
- Virheitä, puutteita, ylimääräistä?
- Mitkä asiat kohdallaan?
- Kuka päättää?
- Kuka vastaa?
- Kuka hoitaa hommat?
- Kuka hyötyy?

Apuja—olemassa ja tulossa

Yhteentoimivuus ja standardit—olemassa

- Museoiden luettelointiohje
 - *Uusi Museoiden luettelointiohje toimii hyvin: Auttaa löytämään ratkaisun epäselvissä tilanteissa kun ei tiedä miten asia pitää tietojärjestelmään merkitä*
- KDK, Finna ja Europeana
 - *Hankkeet kuten Finna ja Europeana ovat hienoja edistysaskelia tiedon avaamisessa*
 - *Web-selain: asiakkaat näkevät tiedot internetin kautta, kommentoivat ja oikovat tietoja/ antavat lisätietoja artefakteista. Toimii hyvin.*
 - *Minun työtäni helpottaa, jos tietojärjestelmät ovat helppokäyttöisiä ja eri museoiden yhteiskäytössä. Näin voin esim. hakea tietyn taiteilijan teoksia eri museoista.*
- Finto, Ontologiat
 - *Ontologiat: Oikea käsite on helppo valita ontologiasta ... Ontologioiden käyttö ... helpottaa ja nopeuttaa työtä, kun tallentamiseen riittää vain tarkin käsite hierarkian ylempien tasojen käsitteidentallentamisen sijasta.*

Lainaukset eri henkilöiden vastauksia kysymyksen osaan "Mitkä tekijät museoammatilliseen työhön tarkoitettujen tietojärjestelmien käytössä... helpottavat omaa työtäsi?"

Yhteentoimivuus ja standardit –tulossa

- KDK:n tekemät selvitykset
- Nimitietopalveluselvitykset 2016 ja 2017
 - http://www.kdk.fi/images/tiedostot/KDK_Nimitietopalveluselvitys_2016.pdf
 - http://www.kdk.fi/images/tiedostot/KDK_Nimitietopalvelu_jatkoselvitys_2017.pdf
- Paikkatietopalveluselvitys 2016
 - <http://www.kdk.fi/images/tiedostot/paikkatietoselvitys.pdf>
- Palveluiden kotipesä Kansalliskirjastossa
- Suunnitteluvaihe tänä vuonna.
- Asiasta tietää ainakin tietoasiantuntija Mikko.Lappalainen@helsinki.fi

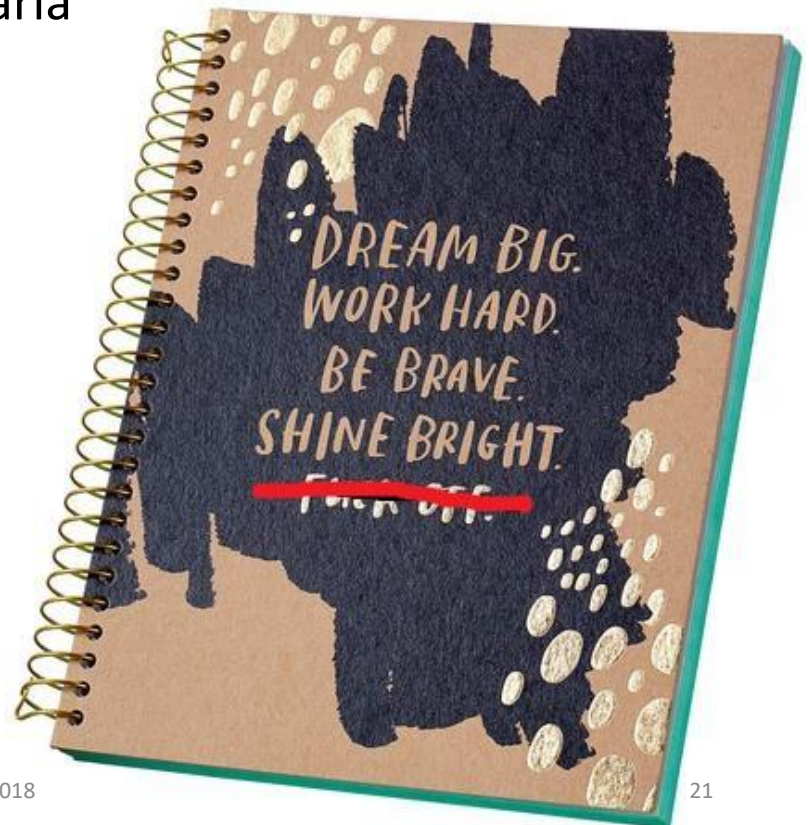
Havaintoja TAKO-kyselystä

9. Mistä kokoelmahallintajärjestelmiin liittyvästä asiasta haluaisit keskustella seminaarissa?

- *Kokoelmahallintajärjestelmän "siivoaminen", ...*
- *... asiasanojen ja ontologioiden käytöstä järjestelmissä...*
- *... kokoelmat suurelta osin luetteloimatta mihinkään sähköiseen järjestelmään.*
- *... Millä tasolla oikeasti kannattaisi luetteloida, kun aineistoa on paljon, mutta tekijöitä vähän?*
- *... tietojen siirtämisestä uuteen kokoelmanhallintajärjestelmään?*
- *... Muskettiin viedään edelleen ja Finnaankin toivotaan joskus päästävän*
- *Finna yhteensopivuudesta ja erilaisista Finna-ratkaisuista ...*
- *Kokoelmahallintajärjestelmien mahdollistama tiedonkäsittely, tutkimus & digihumanismi ...*

Yhteenveto

- Mitä tiedämme asioista ja mitä pitää vielä selvittää
- Miten oman lähtötason voi selvittää
- Tehdään valintoja ja asetetaan päämääriä
- Ei ole yhden koon ratkaisua kaikille
- Samaan suuntaan kannattaa kulkea
- Käytetään hyväksi jo tehtyä
- Jaetaan osaamista ja kokemuksia

KIITOS! Ota yhteyttä!

maija.ekosaari@iki.fi

<https://keepersofknowledge.wordpress.com/>

@maija_e

Tietojohtamisen jatko-opiskelija,
Teknis- taloudellinen tohtoriohjelma (TOTO)
Tampereen teknillinen yliopisto

Co-Chair CIDOC Documentation –standards WG
Varapuheenjohtaja ICOM Finland

